

سرفصل درس «علوم بلاغی ۲ (بیان)»

۱. معرفی درس و منطق آن:

علم بیان علمی است که با فراگیری آن دانشجویان می‌تواند با روش‌های مختلف بیان یک معنی، آشنا شود. همچنین در می‌یابد کدام یک از این روش‌ها، دلالت روشن‌تری بر معنای مورد نظر متکلم دارد.

نام درس به فارسی: علوم بلاغی ۲ (بیان)	مشخصات درس
نام درس به انگلیسی: Rhetorical Sciences 2 (Metaphor)	نوع درس: نظری
پیامدهای یادگیری: در پایان این واحد یادگیری دانشجویان معلم قادر خواهد بود:	تعداد واحد: ۲
۱- ضمن آشنایی با فنون بیانی (تشبیه، استعاره، کنایه و مجاز) آنها را در جملات مختلف تشخیص داده و تحلیل نماید.	تعداد ساعت: ۳۲
۲- جنبه‌های نظری این دانش را دریابد و ابعاد زیبایی‌شناختی آن را در انتقال مفاهیم به مخاطب به کار گیرد.	شایستگی کلیدی: موضوعی
	پیش‌نیاز: علوم بلاغی ۱ (معانی)
	استاد متخصص برای تدریس:
	دکتری زبان و ادبیات عربی

۲. فرصت‌های یادگیری، محتوای درس و ساختار آن:

- تعریف علم بیان، تعریف تشبیه و ارکان آن
- اقسام تشبیه به اعتبار دو طرف تشبیه (حسی و عقلی بودن، مفرد و مرکب بودن، تعدد دو طرف تشبیه)
- اقسام تشبیه به اعتبار وجه شبه (مجمل و مفصل، تمثیل و غیر تمثیل، قریب مبتدل و غریب بعید)
- اقسام تشبیه به اعتبار ادات تشبیه (مرسل و مؤکد)
- تشبیه بلیغ، تشبیه ضمنی، تشبیه مقلوب
- أغراض تشبیه
- تعریف حقیقت و مجاز و انواع هر یک
- مجاز مرسل و موارد آن
- استعاره و اقسام آن
- مجاز عقلی و بیان علائق آن
- تعریف کنایه و انواع آن

فعالیت یادگیری:

پس از ارائه مباحث درسی هر جلسه توسط استاد، دانشجویان مطالب مرتبط به آن را در آیات، اشعار و متون ادبی، تشخیص داده و تحلیل می‌نمایند.

تکالیف عملکردی:

دانشجویان موظف هستند نمونه‌ای از یک متن ادبی را انتخاب نموده و فنون بیانی مطرح شده در کلاس را، در آن استخراج، تحلیل و ارزیابی کنند.

۳. راهبردهای تدریس و یادگیری

فراهم آوردن فرصت‌های یادگیری مستقیم در داخل محیط آموزشی، نیازمند استفاده از شیوه ارائه مستقیم مباحث نظری به همراه مشارکت دانشجویان و تحلیل پاسخ‌های مربوط به پرسش‌های مطرح شده است. در این درس، آموزش‌های کلاس درس با محوریت استاد انجام می‌شود؛ هر چند که در هر جلسه درس، دانشجویان مشارکت دارند و موظف هستند بر اساس برنامه اعلام شده به مطالعه منابع بپردازند و در مباحث شرکت نمایند. انجام فعالیت‌های عملکردی برای درک عمیق، یادگیری بهتر و به-کارگیری آموخته‌ها در موقعیت‌های آموزشی نیز، مستلزم مشارکت همگانی دانشجویان در این فعالیت‌ها می‌باشد.

۴. منابع آموزشی

منبع اصلی:

۱- الهاشمی، أحمد (۱۳۹۲ش). جواهر البلاغة. تهران: نشر الهام.

منابع فرعی:

- ۱- الجارم، علی و أمين، مصطفى (۱۳۹۲ش). البلاغة الواضحة. قم: دارالغدير.
- ۲- المراغي، أحمد مصطفى (۱۹۹۳م). علوم البلاغة. بيروت: دارالكتب العلمية.
- ۳- التفتازاني، سعد الدين (۱۳۷۰ش). مختصر المعاني. قم: دارالفكر.
- ۴- شيخ أمين، بكرى (۱۹۹۹م). البلاغة في ثوبها الجديد (علم البيان). بيروت: دارالعلم للملإين.
- ۵- فاضلى، محمد (۱۳۹۴ش). المسائل البلاغية الهامة. تهران: سمت.
- ۶- انورى، حسن و على عباس آباد، يوسف (۱۳۹۳ش). بلاغت: بيان و بدیع. تهران: انتشارات فاطمی.
- ۷- عتيق، عبدالعزيز (۱۹۸۵م). علم البيان. بيروت: دارالنهضة العربية.

۵. راهبردهای ارزشیابی یادگیری (پیشهادی)

ارزشیابی آغازین: به منظور تعیین سطح اطلاعات علمی پیش‌نیاز در این درس قبل از شروع فعالیت‌های آموزشی انجام می‌گیرد.

ارزشیابی تکوینی: ۵ نمره

ارزشیابی پایانی: ۱۵ نمره